

Cem Uçan: “Kendimi henüz bir yazar adayı olarak görüyorum”

Söyleşi: Hakan Arslanbenzer

Boşluğun İzinde, “Bakış Açısı: Birinci Tekil” başlıklı bir prologla açılıyor. Bunun anlamı tam olarak nedir? Sait Faik gibi siz de hep kendinizi mi anlatıyorsunuz? Yoksa bu sadece postmodern bir oyun mu?

Önce ikinci sorunuza cevap vererek başlayayım. Hayır, kendimi anlatmıyorum! “Bakış Açısı: birinci tekil” aslında ilk kitabım “Bambaşka Hayatlar”ın girişindeki “Senin İçin” adlı metnin devamı gibi duruyor ilk bakışta. Yazıldıkları sırada böyle bir ilişki yoktu aralarında ama tamamlandıklarında birbirlerine bir şekilde bağlandıkları yorumu yapılabilir. Öykü ya da romanda genellikle birden fazla ses duyabiliyoruz.

Bir tanesi metni yazan yazarın sesi olabiliyor, bir tanesi metnin içindeki karakterlerden birisinin sesi olabiliyor. Bunlara, okuyucu ile paylaşılan metni yazdığı varsayılan yazarın duyurmak istediği sesi de ekleyebiliriz. “Bakış Açısı: birinci tekil”, belki de “Boşluğun İzinde” adlı kitabı yazan kişinin, birey olarak Cem Uçan kimliğinden bağımsız olarak sesini duyurabildiği bir metin olabilir. Biliyorsunuz kitabın içerisinde de öyküler yazan bir öykü kahramanı var. Yani bir başka yazar var. Kitabı onun yazdığı öyküler olarak da okumak isteyebilir okur. (“Bakış Açısı: birinci tekil” kendi içerisinde yazmakla ilgili bir metin... Yazmaya çalışan yazarın kaygılarıyla ilgili

bir metin... Bu nedenle de kitaptaki öyküleri yazan öykü kahramanı Murat’ın mı yoksa Boşluğun İzinde kitabının yazarı Cem Uçan’ın mı kafasındakileri yansıtıyor tam olarak belirli değil). Tüm bunları söyledikten sonra son sorunuzun cevabını okura bırakmakta fayda olduğunu düşünüyorum.

Şiirde her şairin ustası/ustaları vardır. Şairler etkilendikleri şairlerin ismini vermekten hoşlanırlar. Hikayede neden ustacırağ göreneği yok sizce? Yahut, var mı? Mesela sizin ustam/ustalarım dediğiniz yazarlar?

Açıkçası kendimi henüz bir yazar adayı olarak görüyorum. Edebiyat

dünyası ile organik olarak bağlı bir kişi değilim. Bu soruya cevap verebilecek kadar bilgi sahibi de değilim. Kurmaca metinlerin (diğer birçok kaynağın yanında) edebiyattan beslenerek yaratıldığı gerçeğini kabul edersek beni yazmaya, daha iyi yazmaya teşvik eden, etkilendiğim yazarlar var elbette. Örneğin Oğuz Atoy, Yusuf Atılgan, Cemil Kavukçu, Yekta Kopan, Murat Gülsoy... İsmi burada belirttiğim (ve belki de buraya sığdıramadığım diğer) kişilerin yanında Murat Gülsoy farklı bir yere sahip. 2004 yılında Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği'nde Murat Gülsoy'un Yaratıcı Yazarlık Atölyesi'ne devam ettim. Eserleri yanı sıra, Murat Gülsoy'un kurmaca metinlerin yaratılış süreçlerine olan bakışı, yaratma süreci ile ilgili görüşleri, bir edebiyat insanı olarak yazma sürecine olan teşvik edici katkısı beni etkileyen önemli bir unsur olmuştur.

Boşluğun içinde hikayeleri çoğunlukla uyanış anıyla açılıyor. Acı bir haber, bilmediğin bir yerde gözünü açmak, tam zile basacakken içeriden gelen kahkahalar... filan gibi şeyler. Bunlar sadece hikayeye başlamak için araç mı? Yoksa başka anlamı da var mı?

Aslında metinler yazıldıktan sonra onları yazan kişinin, artık tamamlanmış ve insanların gözü önüne çıkarılmış olan eser üzerinde konuşması konusunda çekincelerim var. O nedenle bu sorunun cevabını sizin vermenizi tercih ederim. Çünkü bir bakıma metni yazan kişi, anlatmak istediğini harfler ve kelimeler içerisinde, becerebildiği ölçüde dile getirmiştir. Ondan sonrası okurun zihninde oluşan hikâyeler ve görüntülerden ibarettir. Bu cümle yeniden okunduğunda büyük bir cümle gibi duruyor ama samimiyetle buna inanıyorum. Evet, genellikle öykülerin bir noktasında kahramanlar kendilerini değişik durumlarda buluyorlar: Bir fark

ediş anı, acı bir haber vb... Aslında biraz hayat da bu şekilde akıyor, ya da yazar hayata baktığı yerden gördüklerini bu şekilde algılıyor ve anlamlandırıyor. Beni mutlu edecek olan şey okurun, durduğu yerden farklı bir bakışla metinleri değerlendirmesi ve bir tat alabilmesidir. Kaçamak bir cevap gibi durmuyor umarım.

Hikaye yazınını (yerli / yabancı) yakından izliyor musunuz? Hikayemizi ne yölda görüyorsunuz?

Bir okur olarak edebiyat dünyasını takip etmeye gayret ediyorum. Gayret etmek fiilini alçakgönüllülük gösterisi olarak kullanmıyorum. Mümkün olduğu kadar yeni çıkan kitapları edinmeye, okumaya çalışıyorum. Bunun yanı sıra daha önceki yıllarda/dönemlerde eser vermiş yazarları da okuyorum. Birçok insan gibi iş hayatı, ev hayatı, sosyal hayat, gündelik işler, okumak, yazmak, yolculuk etmek ve daha birçok şey arasında bölünmüş bir hayatım var. Tüm bunlar arasında huzurlu bir denge arayışındayım. Sorunuza net bir cevap vermek adına "gayret ediyorum" diyebilirim kısaca.

İkinci soru ise daha çok edebiyat eleştirmenlerinin cevaplaması gereken bir soru gibi duruyor. Ben biraz farklı bir açıdan bakarak, yeni yazarların yetişmesi/kendini duyurması/daha fazla okunması sürecine katkıda bulunabilecek mekanizmaların geliştirilmesi gerektiğini belirtebilirim sadece. Şu anda yeni bir ses kendini duyurabilme yolu, geleneksel olarak Edebiyat Dergileri'nde eserler vermek gibi gözüküyor. Orada belirli bir okuyucu kitlesinin beğenisine sunuluyor. Daha sonra belki bir editörün dikkatini çekiyor ya da çekmiyor. Bu kanıtlanmış bir yol. Bence bunun dışında da fırsatlar yaratılmalı.

Yazar-yayınevi-dağıtımçı-kitabevi-eleştirmen-okur döngüsünde herkesin yapabilecekleri var bu konuda. Yeni yazarlar daha fazla eser yayımlatabilmeli. Yayınevleri ticari kaygı duymadan bu eserleri basabilmeli (Sel Yayıncılık'a yeri gelmişken teşekkür etmeden geçemeyeceğim). Eleştirmenler yeni isimleri değerlendirmeli. Dağıtımçı ve kitabevi sadece çok satanları değil, yeni yazarları da okurun gözü önünde bulundurmali. Okur, yeni seslere gözünü, kulağını ve kalbini açabilmeli. Belki sorunun kapsamını aşan bir cevap oldu ama önemli olduğunu düşünüyorum.

Kendinize modern, postmodern veya büyüsel gerçekçi gibi bir isim veriyor musunuz? Yazdıklarınızı Türk hikayesinin neresinde görürsünüz?

Kısa bir cevap vermek gerekirse, hayır! Bu sınıflandırmayı daha çok eleştirmenlerin işi olarak görüyorum. Yazma sürecinde "ben şu sınıfa uygun olarak yazmalıyım" şeklinde bir kaygı ya da ön kabulle nişle masaya oturmuyorum. Bu nedenle de yazdıklarımın değerlendirilmesini okurlara bırakmayı tercih ediyorum. ■